KOMISIJAS REGULA (EK) Nr. 906/2009

(2009. gada 28. septembris)

par Līguma 81. panta 3. punkta piemērošanu dažām kuģu līnijsatiksmes uzņēmumu nolīgumu, lēmumu un saskaņotu darbību kategorijām (konsorcijiem)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Padomes 2009. gada 26. februāra Regulu (EK) Nr. 246/2009 par Līguma 81. panta 3. punkta piemērošanu dažām līnijsatiksmes uzņēmumu nolīgumu, lēmumu un saskaņotu darbību kategorijām (konsorcijiem) ([1]) un jo īpaši tās 1. pantu,

publicējusi šīs regulas projektu ([2]),

apspriedusies ar Padomdevēju komiteju aizliegtu vienošanos un dominējoša stāvokļa jautājumos,

tā kā:

(1) Regula (EK) Nr. 246/2009 pilnvaro Komisiju piemērot Līguma 81. panta 3. punktu, lai regulētu starp kuģniecības uzņēmumiem noslēgtu nolīgumu, lēmumu un saskaņotu darbību dažas kategorijas, kas attiecas uz kuģu līnijsatiksmes pakalpojumu kopīgu sniegšanu (konsorcijiem) un kas kuģniecības uzņēmumu, kuri ir līgumslēdzējas puses, īstenotās sadarbības rezultātā varētu ierobežot konkurenci kopējā tirgū un ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, un tāpēc uz šīm kategorijām var attiekties Līguma 81. panta 1. punktā noteiktais aizliegums.

(2) Komisija ir izmantojusi savas pilnvaras, pieņemot Komisijas 2000. gada 19. aprīļa Regulu (EK) Nr. 823/2000 par Līguma 81. panta 3. punkta piemērošanu dažām laineru kuģniecības sabiedrību kopīgu līgumu, lēmumu un saskaņotu darbību kategorijām (konsorcijiem) ([3]), kuras darbības termiņš izbeigsies 2010. gada 25. aprīlī. Pamatojoties uz Komisijas līdzšinējo pieredzi, var secināt, ka grupu atbrīvojums līnijsatiksmes uzņēmumu konsorcijiem vēl joprojām sevi attaisno. Tomēr ir vajadzīgas dažas izmaiņas, lai dzēstu atsauces uz Padomes 1986. gada 22. decembra Regulu (EEK) Nr. 4056/86, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus par to, kā Līguma 85. un 86. pantu piemērot attiecībā uz jūras transportu ([4]), kurā atļāva kuģniecības jomā strādājošiem līnijsatiksmes uzņēmumiem noteikt cenas un jaudu, bet kas ir atcelta. Izmaiņas arī vajadzīgas, lai nodrošinātu lielāku konverģenci ar citām spēkā esošajām grupu atbrīvojuma regulām horizontālajai sadarbībai, vienlaikus ņemot vērā pašreizējo tirgus praksi līnijsatiksmes nozarē.

(3) Konsorciju nolīgumi ievērojami atšķiras cits no cita, sākot no ļoti integrētiem nolīgumiem, kuru ietvaros jāveic ievērojami ieguldījumi, jo, piemēram, konsorcija locekļi īpaši konsorcija un kopīgu darbības centru izveides nolūkos ir nopirkuši vai nofraktējuši kuģus, līdz pat elastīgiem laika nišu apmaiņas nolīgumiem. Šīs regulas nolūkos konsorciju nolīgums ir starp kuģu līnijsatiksmes uzņēmumiem noslēgts nolīgums vai vairāku atsevišķu, bet savstarpēji saistītu nolīgumu kopums, saskaņā ar kuru līgumslēdzējas puses sniedz kopīgus pakalpojumus. Vienošanās juridiskā forma nav tik svarīga kā ekonomikas realitāte, proti, fakts, ka puses sniedz kopīgu pakalpojumu.

(4) Grupu atbrīvojums jāattiecina tikai uz nolīgumiem, par kuriem var pietiekami droši uzskatīt, ka tie atbilst Līguma 81. panta 3. punkta nosacījumiem. Tomēr netiek pieņemts, ka uz konsorcijiem, kas negūst priekšrocības no šīs regulas, attiecas Līguma 81. panta 1. punkta darbības joma vai – gadījumā, ja uz tiem šī darbības joma attiecas, – ka tie neatbilst Līguma 81. panta 3. punkta nosacījumiem. Veicot sava nolīguma saderības ar Līguma 81. pantu pašnovērtējumu, šādu konsorciju līgumslēdzējas puses varētu ņemt vērā īpatnības tirgos ar maziem pārvadājumu apjomiem vai arī situācijas, kad tirgus daļas robežvērtība ir pārsniegta tāpēc, ka konsorcijā ir iesaistījies mazs pārvadātājs bez ievērojamiem resursiem un kuras pieaugums līdz konsorcija kopējai tirgus daļai ir tikai neliels.

(5) Konsorciji, kā tie definēti šajā regulā, parasti palīdz uzlabot pieejamo kuģu līnijsatiksmes pakalpojumu ražīgumu un kvalitāti, racionalizējot uzņēmumu, kas ir konsorciju locekļi, darbības un īstenojot apjomradītus

([1]) OV L 79, 25.3.2009., 1. lpp.
([2]) OV C 266, 21.10.2008., 1. lpp.
([3]) OV L 100, 20.4.2000., 24. lpp.
([4]) OV L 378, 31.12.1986., 4. lpp.

ietaupījumus, kurus konsorciji ļauj panākt kuģu un ostu iekārtu izmantošanā. Tie arī palīdz veicināt tehnikas un ekonomikas attīstību, atvieglinot un sekmējot konteineru intensīvāku noslogojumu un kuģu kravnesības efektīvāku izmantošanu. Lai izveidotu un vadītu kopīgus pakalpojumus, būtiska konsorciju iezīme ir spēja pielāgot kravnesību, tādējādi reaģējot uz piedāvājuma un pieprasījuma svārstībām. Savukārt nepamatoti kravnesības un pārdošanas apjomu ierobežojumi, kā arī pārvadājumu likmju vai tirgus un klientu sadalījuma kopīga noteikšana efektivitāti nepalielina. Tādēļ šajā regulā paredzētais atbrīvojums nav jāpiemēro šādas darbības aptverošiem konsorciju nolīgumiem neatkarīgi no līgumslēdzēju pušu ietekmes tirgū.

(6) Transporta klientiem jāsaņem taisnīga daļa no efektivitātes paaugstināšanas rezultātā gūtajiem ieguvumiem. Konsorciju piedāvāto kuģniecības pakalpojumu izmantotāji var gūt priekšrocības no konsorciju radītā ražīguma pieauguma. Šīs priekšrocības var izpausties arī kā lielāks kuģošanas un ostā ienākšanas biežums vai uzlaboti grafiki, kā arī kvalitatīvāki un personalizēti pakalpojumi modernāku kuģu un cita aprīkojuma, tostarp ostu iekārtu, izmantošanas rezultātā.

(7) Klienti var efektīvi gūt labumu no konsorcijiem tikai tad, ja konkrētajos tirgos, kuros konsorciji darbojas, pastāv pietiekama konkurence. Šis nosacījums jāuzskata par izpildītu, ja konsorcija tirgus daļa nepārsniedz noteiktu robežvērtību, un tādējādi var uzskatīt, ka konsorcijs saskaras ar efektīvu faktisku vai potenciālu konkurenci, ko rada līnijsatiksmes uzņēmumi, kas nav šā konsorcija locekļi. Lai novērtētu konkrēto tirgu, jāņem vērā ne tikai tiešie pārvadājumi starp konsorcija apkalpotajām ostām, bet arī konkurence, ko rada citi līnijsatiksmes uzņēmumi, kas kuģo no ostām, kuras var aizstāt ar konsorcija apkalpotajām ostām, un vajadzības gadījumā arī citu transporta veidu radītā konkurence.

(8) Ar šo regulu atbrīvojumu nedrīkst attiecināt uz nolīgumiem, kuros iekļautie konkurences ierobežojumi nav obligāti vajadzīgi, lai sasniegtu mērķus, uz kuru pamata piešķir atbrīvojumu. Tādēļ šajā regulā noteiktās priekšrocības nedrīkst attiecināt uz nopietniem konkurences ierobežojumiem (skaidri definēti ierobežojumi), kas saistīti ar cenu, kas jāmaksā trešām personām, noteikšanu, jaudas vai pārdošanas ierobežošanu un tirgus vai klientu sadali. Izņemot darbības, kam nepārprotami piešķirts atbrīvojums saskaņā ar šo regulu, tā jāattiecina vienīgi uz tādām palīgdarbībām, kas tieši saistītas ar konsorcija darbību, vajadzīgas tā darbības nodrošināšanai un ir samērīgas.

(9) Tirgus daļas robežvērtībai un citiem šajā regulā noteiktiem nosacījumiem, kā arī atsevišķu darbību izslēgšanai no regulas sniegto priekšrocību izmantošanas parasti būtu jānodrošina, ka nolīgumi, kuriem piemēro grupu atbrīvojumu, neļauj iesaistītajiem uzņēmumiem likvidēt konkurenci konkrētā tirgus ievērojamā daļā.

(10) Lai novērtētu, vai konsorcijs izpilda tirgus daļas nosacījumu, jāsaskaita konsorcija locekļu kopējās tirgus daļas. Katra konsorcija locekļa tirgus daļā jāņem vērā vispārējais saimnieciskās darbības apjoms, ko šis loceklis gūst gan konsorcija ietvaros, gan ārpus tā. Pēdējā gadījumā jāņem vērā visi apjomi, ko konsorcija loceklis gūst cita konsorcija ietvaros vai saistībā ar visiem uzņēmuma individuāli sniegtajiem pakalpojumiem neatkarīgi no tā, vai tie sniegti ar paša kuģiem vai trešās personas kuģiem saskaņā ar līguma noteikumiem.

(11) Turklāt uz grupu atbrīvojuma rezultātā gūtajām priekšrocībām ir jāattiecina katra konsorcija dalībnieka tiesības izstāties no konsorcija ar nosacījumu, ka tas sniedz pamatotu uzteikumu. Tomēr ļoti integrētu konsorciju gadījumā jāparedz ilgāks uzteikuma termiņš un ilgāks sākotnējais pārtraukuma termiņš, lai ņemtu vērā šo konsorciju izveidē veiktos lielos ieguldījumus un plašākas reorganizācijas nepieciešamību kāda dalībnieka aiziešanas gadījumā.

(12) Īpašos gadījumos, kad nolīgumi, uz ko attiecas šī regula, tomēr izraisa sekas, kas nav saderīgas ar Līguma 81. panta 3. punktu, Komisija var atsaukt grupu atbrīvojuma priekšrocības, pamatojoties uz Padomes 2002. gada 16. decembra Regulu (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā [1]. Šajā saistībā īpaši svarīgas ir negatīvās sekas, ko varētu izraisīt konsorcija un/vai tā locekļu saites ar citiem konsorcijiem un/vai līnijsatiksmes uzņēmumiem, kas darbojas tajā pašā konkrētajā tirgū.

(13) Turklāt, ja no nolīgumiem izrietošās sekas nav saderīgas ar Līguma 81. panta 3. punktu un tās izpaužas dalībvalsts attiecīgajā teritorijā vai tās daļā un ja šādai teritorijai ir noteikta ģeogrāfiska tirgus pazīmes, tad attiecīgās dalībvalsts konkurences iestāde var atsaukt grupu atbrīvojuma priekšrocības attiecībā uz šo teritoriju saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1/2003.

(14) Šī regula neskar Līguma 82. panta piemērošanu.

(15) Ņemot vērā Regulas (EK) Nr. 823/2000 darbības termiņa beigšanos, ir lietderīgi pieņemt jaunu regulu, ar ko atjauno grupu atbrīvojumu,

[1] OV L 1, 4.1.2003., 1. lpp.

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

I NODAĻA

DARBĪBAS JOMA UN DEFINĪCIJAS

1. pants

Darbības joma

Šī regula attiecas uz konsorcijiem tikai tad, ja tie sniedz starptautiskus kuģu līnijsatiksmes pakalpojumus no vai uz vienu vai vairākām Kopienas ostām.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā izmanto šādas definīcijas:

1) "konsorcijs" ir nolīgums vai vairāku savstarpēji saistītu nolīgumu kopums starp diviem vai vairākiem kuģu pārvadātājiem, kas vienā vai vairākos maršrutos piedāvā starptautiskus kuģu līnijsatiksmes pakalpojumus tikai kravu pārvadāšanai, kura mērķis ir sadarboties kopīgā jūras satiksmes pakalpojumu sniegšanā un ar kuru uzlabo pakalpojumus (ko, ja konsorcija nebūtu, individuāli piedāvātu katrs konsorcija loceklis), lai tādējādi racionalizētu savas darbības, noslēdzot tehniskas, darbības un/vai komerciālas vienošanās;

2) "kuģu līnijsatiksme" ir regulāra preču pārvadāšana noteiktā maršrutā vai maršrutos starp ostām un saskaņā ar grafikiem un kuģošanas dienām, kas iepriekš izsludinātas un pieejamas visiem transporta klientiem par samaksu, pat neregulāras izmantošanas gadījumos;

3) "transporta klients" ir uzņēmums (piemēram, nosūtītājs, kravas saņēmējs vai ekspeditors), kas ir noslēdzis vai plāno noslēgt līgumu ar konsorcija locekli par preču pārvadāšanu;

4) "pakalpojuma uzsākšana" ir datums, kad pirmais kuģis dodas braucienā.

II NODAĻA

ATBRĪVOJUMI

3. pants

Atbrīvotie nolīgumi

Saskaņā ar Līguma 81. panta 3. punktu un ņemot vērā šajā regulā izklāstītos nosacījumus, ar šo tiek paziņots, ka Līguma 81. panta 1. punktu nepiemēro šādām konsorcija darbībām:

1) kopīga kuģu līnijsatiksmes pakalpojumu sniegšana, tostarp šādas darbības:

a) kuģošanas grafiku koordinācija un/vai kopīga noteikšana un iebraukšanas ostu noteikšana;

b) vietas uz kuģiem vai laika nišu apmaiņa, pārdošana vai abpusēja fraktēšana;

c) kuģu un/vai ostu iekārtu kopīga lietošana;

d) viena vai vairāku kopīgas apkalpošanas biroju izmantošana;

e) konteineru, šasiju un cita aprīkojuma nodrošināšana un/vai šāda aprīkojuma noma, līzings vai pirkuma līgumi;

2) jaudas pielāgojumi, reaģējot uz piedāvājuma un pieprasījuma svārstībām;

3) kopīga ostas terminālu un saistīto pakalpojumu sniegšana vai izmantošana (piemēram, lihtera vai kraušanas pakalpojumi);

4) visas citas darbības papildinājumā 1), 2) un 3) punktā minētajām, kas vajadzīgas to veikšanai, piemēram:

a) datorizētas datu apmaiņas sistēmas izmantošana;

b) konsorcija locekļu pienākums izmantot konkrētajā tirgū vai tirgos vai nozarēs kuģus, kas piešķirti konsorcijam, un atturēties no vietas fraktēšanas uz trešo personu kuģiem;

c) konsorcija locekļu pienākums nepiešķirt vai nefraktēt vietas citiem kuģu pārvadātājiem konkrētajā tirgū vai tirgos, izņemot gadījumus, kad pārējie konsorcija locekļi tam ir iepriekš piekrituši.

4. pants

Skaidri definēti ierobežojumi

Atbrīvojumu, kas paredzēts 3. pantā, nepiemēro konsorcijam, kura mērķis tieši vai netieši, atsevišķi vai kopā ar citiem pušu ietekmē esošiem faktoriem ir:

1) cenu noteikšana, pārdodot kuģu līnijpārvadājumu pakalpojumus trešām personām;

2) jaudas vai pārdošanas ierobežojumi, izņemot 3. panta 2) punktā minētos jaudas pielāgojumus;

3) tirgus vai klientu sadalīšana.

III NODAĻA

ATBRĪVOJUMA NOSACĪJUMI

5. pants

Nosacījumi attiecībā uz tirgus daļu

1. Lai konsorcijs varētu pretendēt uz 3. pantā paredzēto atbrīvojumu, konsorcija locekļu kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū, kurā konsorcijs darbojas, nedrīkst pārsniegt 30 %, rēķinot pēc pārvadāto preču kopapjoma (kravas tonnās vai 20 pēdu ekvivalenta mērvienībās).

2. Lai noteiktu konsorcija locekļa tirgus daļu, jāņem vērā to preču kopapjoms, ko konsorcija loceklis pārvadājis konkrētajā tirgū, neatkarīgi no tā, vai šo kopapjomu ir pārvadājis:

a) attiecīgais konsorcijs;

b) cits konsorcijs, kurā uzņēmums ir līgumslēdzēja puse; vai

c) šīs preces ir pārvadātas ārpus konsorcija ar konsorcija locekļa paša kuģiem vai trešās personas kuģiem.

3. Šīs regulas 3. pantā paredzēto atbrīvojumu turpina piemērot, ja šā panta 1. punktā minētā tirgus daļa jebkurā laikā turpmākajos divos gados tiek pārsniegta ne vairāk kā par vienu desmito daļu.

4. Ja kāda no šā panta 1. un 3. punktā noteiktajām robežām tiek pārsniegta, 3. pantā paredzēto atbrīvojumu turpina piemērot sešus mēnešus pēc tā kalendārā gada beigām, kurā tika pārsniegta šī robeža. Šo laiku pagarina līdz 12 mēnešiem, ja pārsniegšanas iemesls ir tas, ka no tirgus ir aizgājis kāds pārvadātājs, kas nav konsorcija loceklis.

6. pants

Citi nosacījumi

Lai pretendētu uz 3. pantā paredzēto atbrīvojumu, konsorcijam ir jādod tā locekļiem tiesības izstāties no konsorcija bez finansiāliem vai citiem sodiem, piemēram, pienākuma pārtraukt visas transporta darbības konkrētajā tirgū vai tirgos neatkarīgi no tā, vai tas saistīts ar nosacījumu, ka šādas darbības var atsākt pēc noteikta termiņa beigām. Par šo tiesību izmantošanu paziņo vismaz sešus mēnešus iepriekš. Tomēr konsorcijs var noteikt, ka šādu paziņojumu var sniegt tikai pēc sākotnējo 24 mēnešu termiņa, sākot no nolīguma spēkā stāšanās dienas vai, ja tas notiek vēlāk, sākot no dienas, kad pakalpojums ir uzsākts.

Ļoti integrēta konsorcija gadījumā maksimālo paziņošanas termiņu var pagarināt līdz 12 mēnešiem un konsorcijs var noteikt, ka šādu paziņojumu var sniegt tikai pēc sākotnējo 36 mēnešu termiņa, sākot no nolīguma spēkā stāšanās dienas vai, ja tas notiek vēlāk, sākot no dienas, kad pakalpojums ir uzsākts.

IV NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

7. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā 2010. gada 26. aprīlī.

To piemēro līdz 2015. gada 25. aprīlim.

Regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2009. gada 28. septembrī

Komisijas vārdā –
Komisijas locekle
Neelie KROES